

[Valdemar Sørensen.]

skal forstaaes mere som en redaktionel Sprogbrug og saadan, at der, naar Personlighederne er udnævnt eller man er i Forhandling med dem, ogsaa vil blive forhandlet mellem den højtærede Handelsminister og disse Personligheder om den Ordning, der skal træffes paa dette Punkt. Jeg betragter det som uhyre vigtigt, at Ledelsen faar Lejlighed til at sikre sig den Myndighed og de Beføjelser, som er helt nødvendige, hvis de skal opnaa at gøre det Arbejde, der tilsigtes, ved at man sætter dem paa disse ansvarsfulde Pladser.

Men saa er det Spørgsmaalet, om Lovgivningens almindelige Prisregler er saadanne, at man kan forsvare at arbejde videre med dem i den Form, de har. Jeg ser, at den højtærede Handelsminister i sin Forelæggelsestale oplyser, at man i Priskontrolraadet ikke selv insisterer paa nogen Forandring af selve de prisregulerende Bestemmelser; man mener, de er tilstrækkelige, og i og for sig tror jeg ogsaa, at de er det, vel at mærke, naar de forstaaes paa den rigtige Maade. Og dér melder sig jo det Spørgsmaal, som allerede forudgaaende Ordførere har peget paa: Forstaaelsen af 4de Stykke i § 8. Saadan som jeg læser Bestemmelsen om Generalomkostningerne her, at de ikke maa indregnes med en større Andel i den enkelte Vareenheds Pris end under normale Forhold, maa det betyde det samme, som der siges om Nettoavancen i § 8, Stk. 2, nemlig at det er Beløbet, der er afgørende for, hvad man kan indregne, og naar der saa siges videre i Slutningslinien af 4de Stykke, at Priskontrolraadet kan under særlige Omstændigheder foretage Afvigelser fra denne Bestemmelse, baade op og ned, saa ligger hele Afgørelsen af, hvad der maa beregnes som Stigning i Generalomkostningerne, i Priskontrolraadets Haand, hvor de ogsaa bestemt maa ligge, for det er klart, at med de Spørgsmaal, der melder sig her, navnlig i Forholdet mellem den synkende Varemængde og Opretholdelsen af Beskæftigelsen — og det vil jo Gang efter Gang vise sig, at man for ikke at forringe Beskæftigelsen maa kræve en højere Pris for en mindre Produktion —, rører man ved noget saa intimt i hele Prisdannelsen i Landets Økonomi, at Afgørelsen af disse Spørgsmaal ikke kan ligge i Hænderne paa de Folk, der selv beregner disse Omkostninger. Det maa helt naturligt være et Samfundsanliggende, som falder ind under Priskontrolraadets Myndighed. Jeg tror ikke, man længere kan undgaa at skabe Klarhed paa det Punkt — den Vinter, vi

staar over for, vil paa mange Maader vise os Betydningen af, at en saadan Klarhed kommer til Stede.

Nu var det saa uheldigt, at Betænkningen fra Folketingsudvalget ved den sidste Lovfornyelse under Pres af den Indflydelse, Udvalget var Genstand for, kom til at lyde paa det stik modsatte, idet der nemlig i den staar, at man til Generalomkostningerne kan medregne de Lønninger, der er nødvendige for at holde Folk i Arbejde, som man ellers maatte afskedige, og saa tilføjer Betænkningen, at hvis der er Tale om yderligere Stigninger, skal man gaa til Priskontrolraadet. Man ser altsaa, at den naturlige Forstaaelse af Loven og den, som Betænkningen hævder, er diametralt modsat. Det er saamænd ikke underligt, at en juridisk Professor har fundet Anledning til at gøre opmærksom paa det Forhold. Det har vi debatteret her i Rigsdagen, lige siden denne Bestemmelse kom ind i § 8, og jeg vil ligesom den foregaaende Ordfører haabe, at det denne Gang maa lykkes at skabe Overensstemmelse, for hvad man saa vælger: om Priskontrolraadet selv skal fastsætte disse Generalomkostninger, eller om Producenter og handlende skal gøre det uden Ansvar over for Priskontrolraadet — og det kan man jo vælge imellem —, maa det klart fremgaa af Loven, hvad man har valgt. Det synes jeg er et uomgængeligt Krav til hele Rigsdagen og det Udvalg, der skal behandle dette Lovforslag.

Der kan ogsaa være andre Punkter, hvor selve Reglerne om Prisreguleringen og det Omraade, den varetager, kunde trænge til en Tydeliggørelse. En af de foregaaende Talere rejste Spørgsmaalet om Kartoffelprisen, og det er i Virkeligheden helt absurd, at et for Befolkningen saa vigtigt Spørgsmaal ikke kan afgøres for Prisens Vedkommende af Priskontrolraadet. Det kan altsaa ikke ske, for der sidder en anden Myndighed, et Kartoffelnævn, der er nedsat for at sikre sagens baade Forsyning og Pris, men i hvert Fald har man endnu ikke hørt noget fra dette Nævn, som har kunnet danne Grundlag for en forsvarlig Ordning paa dette Punkt. Og naar jeg ser paa Nævnets Sammensætning, forekommer det mig ikke underligt, for jeg har sjælden set et Nævn angaaende Regulering af en vigtig Forsyning, der i den Grad er fyldt med Repræsentanter for Producenter og handlende, hvor Forbrugerinteresserne er i den Grad decideret i Underskud, om jeg saa maa sige, paa hele Regnskab.

Jeg tror, at man ogsaa kommer til at røre ved den Slags Ting, for hvis der skal